

SYLABUS

dotyczy cyklu kształcenia 2025-2028

(skrajne daty)

Rok akademicki 2026/2027, 2027/2028

1. Podstawowe informacje o przedmiocie

Nazwa przedmiotu	MEDYCZNE CZYNNOŚCI RATUNKOWE U DOROSŁYCH
Kod przedmiotu*	MCR
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Wydział Nauk o Zdrowiu i Psychologii
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Katedra Ratownictwa Medycznego
Kierunek studiów	Ratownictwo medyczne
Poziom studiów	Studia I stopnia
Profil	Praktyczny
Forma studiów	Stacjonarne/ Niestacjonarne
Rok i semestr/y studiów	II ROK, Semestr 3 i 4 III ROK, Semestr 5
Rodzaj przedmiotu	Przedmiot w zakresie nauk klinicznych
Język wykładowy	polski
Koordynator	dr n. o zdr. Jerzy Kiszka
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr n. o zdr. Jerzy Kiszka dr n. o zdr. Dawid Filip dr n. o zdr. Marzena Jędrzejczyk-Cwanek dr n. o zdr. Łukasz Iskrzycki

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
3	30	-	-	60	-	-	-	-	4
4	30	-	-	60	-	-	-	-	4
5	30	-	-	60	-	-	-	-	4
RAZEM	90	-	-	180	-	-	-	-	12

1.2. Sposób realizacji zajęć

✓ zajęcia w formie tradycyjnej

✓ zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

Semestr 3 wykład – zaliczenie bez oceny, ćwiczenia – zaliczenie z oceną

Semestr 4 wykład – zaliczenie bez oceny, ćwiczenia – zaliczenie z oceną

Semestr 5 wykład – egzamin, ćwiczenia – zaliczenie z oceną

2.Wymagania wstępne

Zaliczenie przedmiotu procedury ratunkowe przedszpitalne.

3. Cele, efekty uczenia się, treści programowe i stosowane metody dydaktyczne

3.1 Cele przedmiotu

C1	Przekazanie wiedzy, zasad i standardów postępowania w zakresie medycznych czynności ratunkowych u dorosłych
----	---

C2	Kształcenie umiejętności wykorzystania standardów i algorytmów postępowania ratowniczego w stanach zagrożenia życia. Opanowanie umiejętności prowadzenia medycznych czynności ratunkowych u pacjentów dorosłych.
C3	Kształtowanie postawy studenta do pogłębiania wiedzy i doskonalenia umiejętności z zakresu medycznych czynności ratunkowych.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
Wiedza: absolwent zna i rozumie		
EK_01	rodzaje środków przymusu bezpośredniego i zasady ich stosowania w systemie ochrony zdrowia	C.W13
EK_02	techniki symulacji medycznej w niezabiegowych dziedzinach medycyny	C.W22
EK_03	zasady badania podmiotowego w zakresie niezbędnym do prowadzenia medycznych czynności ratunkowych i świadczeń medycznych innych niż medyczne czynności ratunkowe	C.W25
EK_04	zasady badania fizykalnego w zakresie niezbędnym do prowadzenia medycznych czynności ratunkowych i udzielania świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe	C.W26
EK_05	zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w hipotermii oraz jej przyczyny i objawy	C.W40
EK_06	zasady oceny stanu pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania i podjęcia medycznych czynności ratunkowych albo odstąpienia od nich, w tym w przypadku rozpoznania śmierci	C.W54

EK_07	wskazania do ułożenia pacjenta w pozycji właściwej do jego stanu lub odniesionych obrażeń	C.W56
EK_08	przyczyny i objawy nagłego zatrzymania krążenia	C.W57
EK_09	zasady prowadzenia zaawansowanej resuscytacji krążeniowo-oddechowej u dorosłych	C.W59
EK_10	wskazania do intubacji dotchawiczej w laryngoskopii bezpośredniej przez usta bez użycia środków zwiotczających i do wentylacji zastępczej oraz techniki ich wykonywania	C.W66
EK_11	wskazania do defibrylacji manualnej oraz kardiowersji i elektrostymulacji u pacjentów z niestabilnością hemodynamiczną i techniki ich wykonywania	C.W68
EK_12	zasady monitorowania czynności układu oddechowego i układu krążenia metodami nieinwazyjnymi	C.W70
EK_13	procedury medyczne stosowane przez ratownika medycznego, w szczególności zaopatrywanie ran i oparzeń, tamowanie krwotoków, unieruchamianie złamań, zwichnięć i skręceń oraz unieruchamianie kręgosłupa, z uwzględnieniem odcinka szyjnego, a także podawanie produktów leczniczych	C.W80
EK_14	techniki przygotowania pacjenta do transportu i opieki medycznej podczas transportu	C.W83
EK_15	postępowanie przedszpitalne w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego u dorosłych	C.W85
EK_16	zasady transportu pacjenta z obrażeniami ciała	C.W90
EK_17	zastosowanie symulacji medycznej w nauczaniu procedur zabiegowych	C.W98
EK_18	zaburzenia równowagi kwasowo-zasadowej i wodno-elektrolitowej oraz zasady postępowania przedszpitalnego i w SOR w takich zaburzeniach	C.W99

EK_19	procedury specjalistyczne w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego pochodzenia urazowego stosowane w ramach postępowania przedszpitalnego i w SOR	C.W102
EK_20	zasady postępowania przedszpitalnego i w SOR w obrażeniach czaszkowo- -mózgowych, kręgosłupa i rdzenia kręgowego, kończyn, jamy brzusznej i klatki piersiowej oraz w przypadku wstrząsu	C.W105
EK_21	zasady prowadzenia dokumentacji medycznej w praktyce ratownika medycznego	C.W125
Umiejętności: absolwent potrafi		
EK_22	ocenić stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego	C.U1
EK_23	przeprowadzić wywiad medyczny z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych	C.U7
EK_24	wykonać badanie elektrokardiograficzne (EKG) i zinterpretować jego zapis w podstawowym zakresie	C.U13
EK_25	obliczać dawki produktów leczniczych oraz przygotowywać do podania i podawać produkty lecznicze pacjentowi	C.U19
EK_26	podawać produkty lecznicze stosowane w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, w tym anestetyczne, zwiotczające, analgetyczne, wpływające na profil krzepnięcia krwi, fibrynolityki, aminy presyjne oraz wybrane antybiotyki	C.U20
EK_27	identyfikować błędy i zaniedbania w praktyce ratownika medycznego	C.U27
EK_28	stosować leczenie przeciwbólowe	C.U29
EK_29	ocenić stopień nasilenia bólu według skal oceny bólu	C.U30

EK_30	przeprowadzić podstawowe czynności resuscytacyjne u dorosłych i dzieci, w tym niemowląt i noworodków	C.U38
EK_31	przeprowadzić zaawansowane czynności resuscytacyjne u dorosłych, z uwzględnieniem prawidłowego zastosowania urządzeń wspomagających resuscytację	C.U39
EK_32	udrażniać drogi oddechowe metodami bezprzyrządowymi	C.U41
EK_33	udrażniać drogi oddechowe przyrządowymi metodami nadgłośniowymi	C.U42
EK_34	wykonać intubację dotchawiczą w laryngoskopii bezpośredniej u pacjenta ze stwierdzonym nagłym zatrzymaniem krążenia	C.U43
EK_35	wdrożyć tlenoterapię zależnie od potrzeb pacjenta i wspomagać oddech	C.U45
EK_36	tamować i zaopatrywać krwawienia lub krwotoki z użyciem opatrunków zwykłych, hemostatycznych i opaski uciskowej	C.U48
EK_37	przeprowadzić wentylację zastępczą z użyciem worka samorozprężalnego	C.U49
EK_38	przeprowadzić wentylację zastępczą z użyciem respiratora transportowego	C.U50
EK_39	wykonać defibrylację elektryczną z użyciem defibrylatora manualnego	C.U52
EK_40	wykonać kardiowersję i elektrostymulację zewnętrzną serca	C.U53
EK_41	oceniać nagłe stany neurologiczne u pacjenta	C.U54
EK_42	wykonać dostęp doszpikowy przy użyciu gotowego zestawu	C.U55
EK_43	wdrożyć odpowiednie postępowanie w odmie płucnowej zagrażającej życiu	C.U59

EK_44	identyfikować obrażenia ciała i wdrażać postępowanie ratunkowe, z uwzględnieniem obrażeń wielomiejskowych i wielonarządowych	C.U66
EK_45	dostosować postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta	C.U69
EK_46	prowadzić dokumentację medyczną w zakresie wykonywanych czynności, w tym w przypadku zgonu pacjenta, urodzenia dziecka martwego i odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych	C.U70
EK_47	rozpoznać pewne znamiona śmierci i stwierdzić zgon pacjenta	C.U71
EK_48	prowadzić medyczne czynności ratunkowe i udzielać świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe udzielane przez ratownika medycznego z zachowaniem regulacji prawnych dotyczących wykonywania zawodu ratownika medycznego	C.U76
Kompetencje społeczne: absolwent jest gotów do		
EK_49	aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem	K_01
EK_50	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	K_02
EK_51	wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw i potrzeb	K_03
EK_52	organizowania pracy własnej i współpracy w zespole, w tym z osobami wykonującymi inne zawody medyczne, oraz w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym	K_04

EK_53	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_05
EK_54	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem	K_06
EK_55	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu	K_07

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne Semestr 3	
1.	Ocena miejsca zdarzenia
2.	Prowadzenie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych
3.	Przyczyny i objawy nagłego zatrzymania krążenia. Prowadzenie zaawansowanych zabiegów resuscytacyjnych u osoby dorosłej.
4.	Odwracalne przyczyny zatrzymania krążenia (4H, 4T)
5.	Opieka poresuscytacyjna. Wentylacja zastępcza ręczna lub mechaniczna z użyciem respiratora
6.	Rozpoznanie pacjentów w stanie zagrożenia życia (badanie ABCDE)
7.	Postępowanie ratownicze w częstoskurczach
8.	Postępowanie ratownicze w bradykardii

9.	Przyczyny i rodzaje bólu w klatce piersiowej. Ostry zespół wieńcowy i rozwarstwienie aorty
10.	Objawy i postępowanie w niewydolności krążenia, obrzęku płuc i zatorowości płucnej
11.	Prowadzenie dokumentacji w przypadku zgonu pacjenta i odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych

Treści merytoryczne Semestr 4

1.	Bezpieczeństwo i ocena miejsca zdarzenia
2.	Badanie urazowe pacjenta po urazie (ITLS)
3.	Wstrząs – patofizjologia, rodzaje i leczenie
4.	Urazy głowy
5.	Urazy kręgosłupa
6.	Urazy klatki piersiowej
7.	Urazy brzucha i miednicy
8.	Urazy kończyn (złamania, skręcenia, zwichnięcia, rany)
9.	Oparzenia
10.	Urazy u kobiet ciężarnych i osób starszych
11.	Zatrzymanie krążenia u poszkodowanego po urazie

Treści merytoryczne Semestr 5

1.	Przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania w astmie oskrzelowej, zaostrzeniu POChP, odmie opłucnowej
2.	Postępowanie we wstrząsie anafilaktycznym
3.	Postępowanie w zaburzeniach wodno-elektrolitowych oraz w zaburzeniach równowagi kwasowo-zasadowej
4.	Postępowanie ratownicze w śpiączce metabolicznej i stanach nagłych pochodzenia endokrynologicznego
5.	Postępowanie ratownicze w zatruciach

6.	Rozpoznawanie i leczenie hipotermii
7.	Postępowanie w tonięciu
8.	Ocena stanu neurologicznego i protokoły badania. Postępowanie ratownicze w chorobach układu nerwowego.
9.	Rodzaje środków przymusu bezpośredniego i zasady ich stosowania w systemie ochrony zdrowia
10.	Badanie pacjenta z chorobami przewodu pokarmowego. Postępowanie ratownicze w chorobach przewodu pokarmowego

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne Semestr 3	
1.	Nagłe zatrzymanie krążenia – rytmy defibrylacyjne
2.	Nagłe zatrzymanie krążenia – rytmy niedefibrylacyjne
3.	Opieka poresuscytacyjna
4.	Schemat badania ABCDE
5.	Zaburzenia rytmu serca – częstoskurcze. Postępowanie z pacjentem niestabilnym
6.	Zaburzenia rytmu serca – częstoskurcze. Postępowanie z pacjentem stabilnym
6.	Zaburzenia rytmu serca – bradykardia. Postępowanie z pacjentem niestabilnym
7.	Zaburzenia rytmu serca – bradykardia. Postępowanie z pacjentem stabilnym
8.	Postępowanie ratownicze w zawale mięśnia sercowego z uniesieniem odcinka ST(STEMI)
9.	Postępowanie ratownicze w zawale mięśnia sercowego bez uniesieniem odcinka (NSTEMI)
10.	Prowadzenie dokumentacji w przypadku zgonu pacjenta i odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych

Treści merytoryczne Semestr 4	
1.	Ocena miejsca zdarzenia i badanie urazowe pacjenta
2.	Interwencje krytyczne (tamowanie krwotoków, odbarczanie odmy przeżnej, unieruchamianie, prowadzenie wentylacji, ewakuacja poszkodowanego)
3.	Postępowanie we wstrząsie
4.	Postępowanie ratownicze w urazach głowy
5.	Postępowanie ratownicze w urazach kręgosłupa
6.	Postępowanie ratownicze w urazach klatki piersiowej
7.	Postępowanie ratownicze w urazach brzucha i miednicy
8.	Postępowanie ratownicze w oparzeniach i porażeniu prądem
9.	Urazy u kobiet ciężarnych i osób starszych
10.	Zatrzymanie krążenia u poszkodowanego po urazie

Treści merytoryczne Semestr 5	
1.	Postępowanie w niewydolności krążenia, obrzęku płuc i zatorowości płucnej
2.	Postępowanie ratownicze w zaostrzeniu astmy oskrzelowej i POCHP
3.	Postępowanie ratownicze we wstrząsie anafilaktycznym
4.	Postępowanie w zaburzeniach wodno-elektrolitowych (w tym Hiperkaliemia, Hipomagnezemia)
5.	Postępowanie ratownicze w stanach nagłych związanych z cukrzycą
6.	Postępowanie ratownicze w zatruciach
7.	Postępowanie ratownicze w tonięciu
8.	Rozpoznawanie i leczenie hipotermii
9.	Postępowanie ratownicze w stanach nagłych związanych z cukrzycą
10.	Postępowanie ratownicze w udarze mózgowym
11.	Postępowanie ratownicze w padaczce
12.	Postępowanie w ostrym krwawieniu z przewodu pokarmowego

13.	Postępowanie ratownicze w kolce żółciowej i ostrym zapaleniu trzustki
14.	Postępowanie ratownicze w kolce nerkowej

3.4 Metody dydaktyczne

WYKŁAD: wykład problemowy, wykład z prezentacją multimedialną, metody kształcenia na odległość

ĆWICZENIA: ćwiczenia w pracowni umiejętności na symulatorach, ćwiczenia praktyczne, praca w grupach (rozwiązywanie zadań, dyskusja, analiza przypadków), gry dydaktyczne, metody kształcenia na odległość, wykorzystanie platformy i usług MS Teams, ćwiczenia w pracowniach Centrum Symulacji Medycznej UR z wykorzystaniem symulatorów wysokiej wierności i debriefingu

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01 – EK_20	Kolokwium (test), esej, raport. W semestrze 4 studenci piszą dwa kolokwia śródsesemestralne z materiału objętego wykładami. Egzamin pisemny (test jednokrotnego wyboru, 50 pytań)	Wykład
EK_21 – EK_54	Kolokwium bieżące. Zaliczenie umiejętności praktycznych w trakcie symulowanej akcji ratowniczej	Ćwiczenia
EK_21 – EK_54	Obserwacja postaw i zachowań studenta w trakcie zajęć	Ćwiczenia

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

- **WYKŁAD**

Semestr 3 – zaliczenie testu sprawdzającego wiedzę z całego semestru

Semestr 4 – zaliczenie testu sprawdzającego wiedzę z całego semestru

Semestr 5 – egzamin pisemny, test jednokrotnego wyboru, 50 pytań

Punkty uzyskane z testu są przeliczane na procenty, którym odpowiadają oceny:

5.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 91%-100%

4.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 81%-90%

4.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 71%-80%

3.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 61%-70%

3.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%

2.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%

- **ĆWICZENIA**

Zaliczenie ma formę praktyczną, poprzez wykonanie symulowanej akcji ratowniczej z zakresu treści programowych przewidzianych do realizacji w danym semestrze.

W celu zaliczenia student jest zobowiązany uzyskać co najmniej 60% punktów przewidzianych do realizacji zadań na zaliczeniu:

5.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 91%-100%

4.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 81%-90%

4.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 71%-80%

3.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 61%-70%

3.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%

2.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	270
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	10
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	30
SUMA GODZIN	310
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	12

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	-
zasady i formy odbywania praktyk	-

7. LITERATURA

Literatura podstawowa: 1. European Resuscitation Council. Wytyczne resuscytacji 2025. Polska Rada Resuscytacji, Kraków 2025
--

2. Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne i wybrane stany nagłe. Jarosław Gucwa, Maciej Ostrowski [red.]; Wyd. 5, Medycyna Praktyczna, Kraków 2023.
3. International Trauma Life Support - Ratownictwo przedszpitalne w urazach Roy L. Alson, Kyee H. Han, John E. Campbell; redakcja wydania polskiego Jarosław Gucwa, Paweł Kukła, Maciej Ostrowski, Bartosz Wróbel, Iwona Żurek, Medycyna Praktyczna, Kraków 2022.

Literatura uzupełniająca:

1. Interna Szczeklika: mały podręcznik 2025/26, Andrzej Szczekliki, red. prowadzący Piotr Gajewski, Medycyna Praktyczna, Kraków 2025.
2. Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne w dwuosobowym zespole ratownictwa medycznego. Jerzy Kiszka, Łukasz Iskrzycki, Na Ratunek 2025, Nr 5
3. The influence of the human biological clock on the occurrence of sudden cardiac arrest. Lulek Szymon, Żrebiec Jan, Jędrzejczyk-Cwanek Marzena, Zajączkowska Renata, Emergency Medical Service. Ratownictwo Medyczne, 2025, Vol. 12, no. 2
4. Nie tylko STEMI to zawał. Ekwiwalenty niedokrwienia mięśnia sercowego w praktyce personelu ratowniczego. Piotr Kuczera, Dawid Filip, Na Ratunek 2024, Nr 3

Sylabus opracowany przez: dr Jerzy Kiszka, mgr Gabriela Opalińska

Sylabus uaktualniony 09.2026r. przez prowadzących przedmiot

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej